

Nr 126.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsförbättring åt löjtnanten H. B. C. Keiding; given Stockholms slott den 4 mars 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

C. G. Hammarskjöld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 mars 1921.

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON, BESKOW.

Departementschefen, statsrådet Hammarskjöld anförde härefter:

»Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition till 1919 års lagtima riksdag (nr 276) därom gjorda framställning beviljade riksdagen medel för beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid armén.

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 110 häft. (Nr 126.) 520 21 1

Enligt de av riksdagen godkända, genom kungörelse den 20 augusti 1919 (Svensk författningssamling nr 538) fastställda grunderna för ifrågasvarande pensionsförbättring tillkommer dylik förmån endast den, som vid avgång *efter uppnådd åldersgräns* är berättigad till såväl pension som fyllnadspension samt därjämte vid avgången åtnjuter tillfällig löneförbättring enligt av riksdagen år 1918 eller senare godkända grunder. Uti det av arméns och marinens avlöningssakkunniga den 14 februari 1919 avgivna betänkande med förslag i ämnet, som låg till grund för nyssnämnda proposition, framhöllo emellertid de sakkunniga, att därest fråga skulle uppkomma om pensionsförbättring för tjänstnehavare, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vanförhet eller lyte befundes för framtiden oförmögen till tjänstgöring och på grund härav måste före uppnådd pensionsålder avgå med viss pension, sådan fråga torde särskilt böra underställas riksdagens prövning.

Enligt punkten 6 i pensioneringsgrunderna för arméns befäl och underbefäl med vederlikar, sådan denna punkt lyder enligt kungörelsen den 17 september 1914, är den, som till följd av olycksfall i tjänsten befines för framtiden oförmögen till tjänstgöring, skyldig att avgå från tjänsten, med rätt till pension och fyllnadspension, uppgående till lörens hela belopp.

Med tillämpning av denna bestämmelse beviljades löjtnanten av första klassen vid Första livgrenadjärregementet Henrik Bastian Carstens Keiding genom kungl. brev den 27 augusti 1920 avsked från innehavande beställning med tillstånd att såsom löjtnant inträda i regementets reserv samt med rätt för honom att från och med den 1 september 1920 tillträda pension och fyllnadspension, motsvarande lörens hela belopp eller 1,500 kronor, därav 375 kronor i sjätte klassen av arméns pensionskassa och 1,125 kronor från därtill anvisade statsmedel.

Ansökning av
löjtnanten
H. B. C.
Keiding.

Emellertid har Keiding hos Kungl. Maj:t sökt att, utöver sagda pensionsförmåner, erhålla pensionsförbättring enligt förenämnda kungörelse den 20 augusti 1919.

Utlåtande av
direktionen
över arméns
pensions-
kassa.

I häröver den 27 oktober 1920 avgivet utlåtande har direktionen över arméns pensionskassa anfört följande:

Vid sitt avsked hade Keiding, som vore född den 18 juli 1888, en levnadsålder av 32 år 1 månad 9 dagar samt en tjänstetid av 12 år 1 månad 9 dagar efter tjugonde åldersåret, därav 2 år 9 månader 11

dagar såsom underlöjtnant, 5 år 2 månader 19 dagar som löjtnant av 2:a klassen och 2 år 7 månader 27 dagar såsom löjtnant av 1:a klassen, samt hade åtnjutit tillfällig löneförbättring med 800 kronor för år såsom innehavande minst 6 och mindre än 9 tjänstår såsom löjtnant.

Enligt kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén utgjorde pensionsförbättringen för en löjtnant av 1:a klassen med minst 6 och mindre än 9 tjänstår 1,130 kronor. Härtill vore Keiding emellertid icke berättigad, enär han avgått i följd av genom utövningen av sin tjänst ådragen skada och § 4 mom. 1 i samma kungörelse endast medgåve pensionsförbättring till den, som avgått efter uppnådd åldersgräns.

Då det icke kunde vara annat än med rättvisa och billighet förordat, att höjning bereddades Keiding i hans pensionsförmåner, som måste anses alldeles otillräckliga under nuvarande förhållanden, ansåge direktionen, att honom borde beredas pensionsförbättring.

Beträffande beloppet härav ansåge direktionen, att samma princip, som av 1920 års riksdag, enligt skrivelse nr 296, punkt 3, på förslag av arméns och marinens avlöningssakkunniga tillämpats vid bestämmandet av pensionsförbättring åt f. d. kaptenen N. J. A. Helleday, borde följas, nämligen att pensionsförbättringen icke borde sättas högre än att pensionen, fyllnadspensionen och pensionsförbättringen sammanlagt komme att uppgå till det belopp, vartill nämnda förmåner enligt nu gällande bestämmelser skulle hava belöpt sig, därest Keiding avgått efter uppnådd pensionsålder. Enligt dessa pensionsbestämmelser vore löjtnant av 1:a klassen, som avginge från tjänsten efter uppnådd pensionsålder och i likhet med Keiding innehade minst 6 och mindre än 9 tjänstår såsom löjtnant, berättigad att uppbära pensionsförmåner med sammanlagt 2,330 kronor, därav pension och fyllnadspension 1,200 kronor och pensionsförbättring 1,130 kronor. Då Keiding vid sin avgång på grund av punkten 6 i pensioneringsgrunderna för arméns befäl och underbefäl med vederlikar erhållit pension och fyllnadspension med 1,500 kronor, skulle pensionsförbättringen för honom alltså icke utgå med högre belopp än 830 kronor för år.

På grund härav hemställde direktionen, att framställning måtte göras till riksdagen om beviljande åt Keiding av pensionsförbättring till belopp av 830 kronor årligen, att utgå från och med den 1 september 1920 under hans återstående livstid och under de i kungörelsen den 20 augusti 1919 i övrigt fastställda villkor.

Utlåtande av
arméns och
marinens
avlönings-
sakkunniga.

Arméns och marinens avlöningssakkunniga hava därefter anmodats yttra sig i ärendet samt med anledning härav i skrivelse den 8 november 1920 anfört följande:

I likhet med direktionen över arméns pensionskassa ansåge de sakkunniga det vara med rättvisa och billighet överensstämmande, att Keiding komme i åtnjutande av höjning i det honom författningsenligt tillkommande pensionsbeloppet. Beträffande de grunder, efter vilka pensionsförbättringen borde beräknas, hänvisade de sakkunniga till den utredning, som i skrivelse till Kungl. Maj:t den 17 november 1919 framlagts av de sakkunniga i det av direktionen åberopade ärendet angående pensionsförbättring åt f. d. kaptenen N. J. A. Helleday (jfr prop. 62/1920). I nämnda utredning hade de sakkunniga bland annat erinrat, att den numera medgivna pensionsförbättringen för arméns personal vore byggd på grunder, som i det väsentliga anslöte sig till den civila pensionslagen, samt att enligt gällande pensionslag för civila tjänsteinnehavare den, som avginge på grund av olycksfall i tjänsten, vore berättigad till pension med enahanda belopp som det vid tiden för olycksfallet för honom gällande pensionsunderlag. De sakkunniga ansåge följaktligen, att den pensionsförbättring, som borde medgivas Keiding, borde bestämmas på det sätt, att hans pension, fyllnadspension och pensionsförbättring sammanlagt komme att uppgå till det belopp, vartill nämnda förmåner enligt nu gällande bestämmelser skulle hava belöpt sig, därest han avgått från tjänsten efter uppnådd pensionsålder. Enligt denna beräkningsgrund skulle pensionsförbättringen för Keiding, vilken vid avgången innehåft minst 6 och mindre än 9 tjänstår såsom löjtnant, komma att uppgå till [(1,200 + 1,130) — 1,500 =] 830 kronor.

På grund av det sålunda anförda hemställde de sakkunniga, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Keiding finge från och med den 1 september 1920 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 830 kronor, för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén och utgå från anslag, som för beredande av sådan pensionsförbättring beviljats eller kunde komma att beviljas.

Utlåtande av
statskontoret.

Statskontoret har i utlåtande den 20 november 1920 biträtt de avlöningssakkunnigas hemställan.

Departements
chefen.

Såsom framgår av den lämnade redogörelsen, avsåg 1919 års riksdags beslut om pensionsförbättring åt viss personal vid armén endast

sådan personal, som avgått ur tjänst efter uppnådd åldersgräns, under det att frågan om beredande av dylik förmån åt befattningshavare, som till följd av skada eller sjukdom måste avgå i förtid, lämnades öppen för att framdeles regleras i varje särskilt fall. Då jag anser rättvisa och billighet kräva, att sökanden, som tillhör sistnämnda personalkategori, kommer i åtnjutande av någon pensionsförbättring, finner jag mig böra tillstyrka, att riksdagens medgivande härutinnan inhämtas.

I fråga om pensionsförbättringens storlek innehålla de i ärendet avgivna utlåtandena enahanda förslag. Jag biträder samma förslag och får alltså hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva, att löjtnanten i Första livgrenadjärregementets reserv Henrik Bastian Carstens Keiding må från och med den 1 september 1920 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 830 kronor för år räknat, att åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 20 augusti 1919 angående grunder för pensionsförbättring för viss personal vid armén och utgå från anslag, som för beredande av sådan pensionsförbättring beviljats eller kan komma att beviljas.»

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. G. O. Montgomery.